

1979 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bazı Maddelerinin Kaldırılmasına ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 4 . 5 . 1979 - Sayı : 16627)

No.
2229

Kabul Tarihi
19 . 4 . 1979

MADDE 1. — 1479 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Atama Yetkisi :

Madde 6. — Kurumun 1 ila 4 ncü derecelere giren görevlileri Genel Müdürün önerisi üzerine Yönetim Kurulunca, diğer görevlileri Genel Müdür tarafından atanır. Genel Müdür, bu yetkisini kısmen alt kademelere devredebilir.

MADDE 2. — 1479 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kurum, Ankara dışındaki icra, takip ve dava işleri için genel hükümlere göre vekâlet akdi ile lüzum görülecek sayıda avukat tutabilir. Kurum bilgi işlem uzmanları ile teknik hizmetler sınıfından uzmanları Genel Müdürün önerisi ve Yönetim Kurulunun kararı ile sözleşmeli olarak çalıştırabilir. Bunlara ödenecek ücretlerin üst sınırı Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır. Gerekliğinde Bakanlar Kurulunca alınacak karar üzerine yabancı uzmanlar da çalıştırabilir.

MADDE 3. — 1479 sayılı Kanunun 8 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yönetim Kurulunun Teşekkülü :

Madde 8. — Yönetim Kurulu bir karar organı olup kurumun en yüksek yönetim ve karar yetkisini, sorumluluğunu taşır.

Yönetim Kurulu bir başkan ile sekiz üyeden teşekkül eder. Genel Müdür Yönetim Kurulunun başkanıdır. İki üye Sosyal Güvenlik Bakanının, bir üye Maliye Bakanının, bir üye Ticaret Bakanının önerisi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile atanır. Sigortalı temsil edecek dört üye, bağlı buldukları en yüksek meslek kuruluşlarınca gösterilecek üçer aday arasından Genel Kurulca seçilir.

Bakanlar Kurulu kararı ile atanacak üyelere Genel Müdür ve yardımcılarının haiz olması gereken şartlar aranır.

Sigortalı arasından Yönetim Kuruluna seçilen üyenin sigortalılık niteliğinin kalkması halinde Yönetim Kurulu üyeliği ancak seçildiği devre sonuna kadar devam eder.

Sigortalı temsil eden asıl üyeliklerin boşalması halinde, en çok oy almış olandan başlamak üzere yedek üyeler sırasıyla Yönetim Kuruluna katılmak üzere göreve çağrılır.

Asıl üyenin yerine gelen yedek üye, asıl üyenin görev süresini tamamlar. Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi iki yıldır. Süresi biten üyeler tekrar atanabilir veya seçilebilirler.

MADDE 4. — 1479 sayılı Kanunun 9 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Toplantı ve Karar Sayısı :

Madde 9. — Yönetim Kurulu en az beş üye ile toplanır. Kararlar toplantıya katılan üyelerin çoğunluğu ile alınır.

Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunlukta sayılır.

Genel Müdürün bulunmadığı hallerde Kurula, Genel Müdür Yardımcısı Başkanlık eder.

Yönetim Kurulu en az haftada bir toplanır. Özişsiz olarak toplantılara katılmayan üyelerin ücretlerinden, Yönetim Kurulunun çalışma esasları hakkındaki yönetmeliğe göre kesinti yapılır.

MADDE 5. — 1479 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Karşılıkların İşletilmesi :

Madde 16. — 1479 sayılı Kanunun 74 ncü maddesine göre Kurumun ayıracağı ödenmiş primler karşılıkları;

a) Faiz haddi yürürlükteki hükümlere göre en yüksek düzeyde olmak koşuluyla öncelikle Türkiye Halk Bankası ile diğer Devlet bankalarına yatırmak,

b) Devletin çıkardığı veya kefil olduğu tahvillere yatırmak,

c) Taşınmaz mallara yatırmak,

d) Sigortalılara konut veya işyeri yapımı için bu yapıların birinci derece ipotegi karşılığında taşınmazın değerinin % 80'e kadar, konutlarda 15, toplu işyerlerinde 10 yılda ödenmek, % 5'ten aşağı olmamak üzere faiz yürütülmek ve aynı sigortalının ancak kredinin birinden yararlanması kaydı ile yönetmelik hükümlerine göre, banka veya bankalara fon olarak veya bu hizmetlerin kurumca fiilen yapılması halinde bu konuda kurulacak şirketlere veya 21 nci madde gereğince kurulacak kuruluşlara yatırmak,

e) Bağ - Kur üyelerine işletme ve tesis kredisi olarak tahsis edilmek üzere % 6'dan az olmamak ve Merkez Bankasından esnaf ve sanatkârların finansmanı için açılan reeskont kredilerine uygulanan faiz oranlarından 1 puan düşük faiz getirmek koşuluyla yönetmelik hükümlerine göre Türkiye Halk Bankasına yatırmak, Suretiyle işletilir.

Ödenmiş primler karşılığının en çok % 40'ı (b) fıkrasında, % 25'i (d) fıkrasında ve en az % 25'i de (e) fıkrasında yazılı olan konulara yatırılır.

MADDE 6. — 1479 sayılı Kanunun 21 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tüzelkişiliği Olan Kuruluşlar Kurmak ve İştiraklerde Bulunmak Yetkisi :

Madde 21. — Kurum, kuruluşları, çalışma konuları, organları, görev ve yetkileri ile denetim usulleri yönetmeliklerinde belirtilecek, kendisine bağlı, tüzelkişiliği haiz müesseseler kurar.

Devlet Yatırım Bankası ve Devlet Planlama Teşkilatınca güvenilir ve kârlı olacağı belirtilen öncelikle ara ve yatırım malları üretimine yönelik, sermayesinin yarısından fazlası kamu kesimine ait olacak şekilde kuruluşlara katılabilir.

Bu maddede belirtilen, kuruluş ve iştirakler Bakanlar Kurulu kararı ile yapılır.

1479 sayılı Kanunun 17, 18 ve 20 nci maddeleri Kurumun kuracağı bu kuruluşlar hakkında da uygulanır. Kurum görevlileri bu kuruluşlarda özlük hakları saklı kalmak şartıyla çalıştırılabilirler.

MADDE 7. — 1479 sayılı Kanunun 24 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kanunun Amacı ve Kapsamı :

Madde 24. — Kanunla ve kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulu sosyal güvenlik kurumları kapsamı dışında kalan ve herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalışan esnaf ve sanatkârlar ile diğer bağımsız çalışanlar hakkında malullük, yaşlılık ve ölüm hallerinde bu Kanunda yazılı şartlarla sosyal sigorta yardımları sağlanır.

Bağımsız, kendi adına ve hesabına çalışanlar olarak nitelendirilen tüzelkişilerden, belediye hudutları dışında olanlar dahil kollektif şirketlerin ortakları, adi komandit şirketlerin komandite ve komanditer ortakları, limited şirketlerin ortakları, sermayesi payları bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları, donatma iş-tirakleri ortakları, anonim şirketlerin kurucu ortakları ile Yönetim Kurulu üyesi olan ortakları da bu Kanun hükümlerine tabidir.

Ancak,

a) 18 yaşını doldurmamış olanlar,

b) Yabancı uyruklular,

c) Kanunla veya Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulu sosyal güvenlik kurumlarından malullük veya yaşlılık aylığı ile daimi tam iş göremezlik geliri almakta olanlar ile aylık veya gelir bağlanması için talepte bulunmuş olanlar (Dul ve yetim aylığı veya Sosyal Sigortalar Kurumundan geçici veya sürekli kısmi işgöremezlik geliri alanlar hariç),

d) Tarım işi yapanlar, (Tarım sanatlarına ait işleri yapanlar hariç.)
Hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

MADDE 8. — 1479 sayılı Kanununun 25 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigortalılığın Başlangıç ve Bitiş Tarihi :

Madde 25. — 24 ncü maddede belirtilen kimseler çalışmaya başladıkları tarihten itibaren kendiliğinden bu Kanuna göre «Sigortalı» olurlar.

Bunlardan;

a) Kendi nam ve hesabına çalışmasına son veren veya 24 ncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen şirketlerle ilgisi kalmayanların çalışmalarına son verdikleri veya ilgilerin kesildikleri tarih ve mesleki teşekküllerinden kaydını silirenlerin mesleki teşekküllerince kayıtlarının silindiği tarih,

b) Bir işverene hizmet akdi ile bağımlı olarak çalışırken de meslek teşekkülüne kayıtlı olmak zorunda bulunan sigortalıların ise, kendi nam ve hesaplarına çalışmalarına son verdikleri tarih,

c) İflasına karar verilmiş olan tesfiye halindeki şirket ortaklarının, şirketin tasfiyesine karar verildiği tarih,

Sigortalılığın sona erdiği tarih olarak alınır.

MADDE 9. — 1479 sayılı Kanununun 26 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yazılma :

Madde 26. — Bu Kanunun kapsamına girenler, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren bağlı oldukları meslek kuruluşları ve ajanlıkları yolu ile meslek kuruluşlarına kayıtlı olmak zorunluğunda olmayanlar da en geç üç ay içinde Kuruma başvurarak kayıt ve tescillerini yaptırmakla yükümlüdürler.

Meslek kuruluşları da yeni yazılanları ve kaydı silinenleri en geç üç ay içinde Kuruma bildirmek zorundadırlar.

Ayrıca, vergi daireleri, belediyeler, özel idareler ve diğer kamu kuruluşları kendilerine müracaatla işyeri açtıklarını bildiren veya ruhsat alanları Kuruma en geç üç ay içinde bildirmekle yükümlüdürler. Bildirim işlemleri Sosyal Güvenlik ve Maliye bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Yukarıda sayılı kamu kuruluşları ile bağlı oldukları meslek teşekkülleri tarafından kendi nam ve hesabına çalıştıkları Kuruma bildirilmiş olmakla beraber, üç ay içinde Kuruma başvurmayanların, resen tescil edilmiş sigortalı olarak hak ve yükümlülükleri, bu kuruluşlara yazılarak veya, ruhsat alarak çalışmaya başladıkları tarihten itibaren başlatılır.

Sigortalı olmak hak ve yükümünden kaçınılamaz ve vazgeçilemez.

Sözleşmelere, sosyal sigorta yardım ve yükümlerini azaltmak veya başkasına devretmek yolunda hükümler konulamaz.

Sigortalıların başvurma usulleri ile uymaya zorunlu oldukları esaslar ve tescille ilgili işlemler yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 10. — 1479 sayılı Kanununun 28 ncı maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigortalıların hangi hallerde çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş sayılacakları, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa istinaden çıkarılan «Sosyal Sigorta Sağlık İşlemleri Tüzüğü» ndeki esaslara göre tespit olunur.

MADDE 11. — 1479 sayılı Kanununun 29 ncü maddesinin (c) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye bir fıkra eklenmiştir.

c) Malullük aylığından yararlanmak için yazılı istekte bulunmak,
Şarttır.

Bağ - Kur'da fiili sigortalılığı devam ederken bir iş kazası veya meslek hastalığı sonucu 28 nci maddede yazılı tüzük hükümlerine göre çalışma gücünün en az üçte ikisini kaybedenler için (b) fıkrasındaki 5 tam yıl sigorta primi ödemiş olmak koşulu aranmaz.

MADDE 12. — 1479 sayılı Kanununun 30 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Malullük Aylığının Hesaplanması :

Madde 30. — Malullük aylığı sigortalının 50 nci maddede belirtilen gelir basamaklarından son defa prim ödediği gelir basamağının % 70'i oranında hesaplanır.

Başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malul olan sigortahya yukarıdaki fıkraya göre belirtilen gelir basamağının % 80'i oranında malullük geliri bağlanır.

MADDE 13. — 1479 sayılı Kanununun 33 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Malullük Aylığının Kesilmesi :

Madde 33. — Yapılan kontrol muayenesi sonucu malullük halinin kalktığı anlaşılması halinde, malullük aylığı kesilir.

MADDE 14. — 1479 sayılı Kanununun 35 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Aylığından Yararlanma Koşulları :

Madde 35. — Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için;

a) Sigortalının bu Kanuna tabi işten ayrılmış olması ve Kurumdan yazılı talepte bulunması,
b) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olması ve en az 25 yıl sigorta primi ödemiş bulunması şarttır.

c) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmakla beraber en az 15 tam yıl sigorta primi ödemiş olanlara da kısmi aylık bağlanır.

Bu madde esaslarına göre aylık bağlananlar 60 yaşını doldurduklarında tekrar bu Kanuna tabi işyeri açabilecekleri gibi, 60 yaşından sonra aylık talebinde bulunanlardan işten ayrılma koşulu aranmaz.

MADDE 15. — 1479 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Aylığının Hesaplanması :

Madde 36. — Yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalılara en son prim ödediği gelir basamağında en az bir tam yıl prim ödemesi koşuluyla bulunduğu basamağın % 70'i oranında aylık gelir hesaplanır. Bulduğu gelir basamak primini bir yıl ödemişse, bir önceki basamak üzerinden aylık gelir hesaplanır. Bu oran 25 yıldan fazla prim ödenmiş olması halinde fazla olan her tam yıl için % 1, kadın ise 50, erkek ise 55 yaşlarından sonra sigortalılığa devamda, fazla olan her tam yaş için de ayrıca % 1 artırılır.

35 nci maddenin (c) fıkrasına göre bağlanacak aylıklarda ise primi ödenmemiş 25 yıldan az her tam yıl için % 1 indirim yapılır.

Yaşlılık aylığı herhalde % 90 oranını aşamaz.

MADDE 16. — 1479 sayılı Kanununun 38 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Aylığının Kesilmesi :

Madde 38. — Bu Kanuna göre bağlanan yaşlılık aylığı, sigortalının bu Kanuna tabi işlerde çalışması halinde kesilir. 35 nci madde hükmü saklıdır. Şu kadar ki, işten ayrılarak yazı ile yaşlılık aylığı bağlanması isteğinde bulunanların eski aylıkları, istek tarihlerini takibeden aybaşından itibaren yeniden ödenmeye başlanır.

Bu Kanuna tabi bir işte çalışması nedeniyle yaşlılık aylığı kesilenler, istekleri halinde, bu Kanuna tabi işte çalışmaya başladıkları tarihten itibaren, son defa prim ödedikleri gelir basamağı üzerinden prim ödemeye devam edebilirler. Bu gibiler tekrar yaşlılık aylığı talep ettiklerinde haklarında bu Kanunun yaşlılık sigortası hükümleri yeniden uygulanır.

MADDE 17. — 1479 sayılı Kanunun 39 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Sigortasından Toptan Ödeme ve Hizmet İhyası :

Madde 39. — Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan, malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmayan kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş bulunan sigortalılara, ödedikleri primler, yazılı istekleri üzerine toptan ödeme şeklinde geri verilir.

Ancak bu gibi kimseler, bu Kanuna tabi olarak yeniden çalışmaya başladıkları ve evvelce kendilerine yapılan toptan ödeme tutarlarını ödemenin yapıldığı tarihten itibaren hesaplanacak kanuni faizi ile birlikte peşin olarak iade ettikleri takdirde bu Kanuna göre geçen sigortalılık süreleri geçerli sayılır.

MADDE 18. — 1479 sayılı Kanunun 41 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ölüm Aylığından Yararlanma Koşulları :

Madde 41. — a) Ölüm tarihinde en az üç tam yıl sigorta primi ödemiş olan,

b) Malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken yahut yazılı olarak istekte bulunup malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazandıktan sonra ölen,

c) Bağlanmış bulunan malullük veya yaşlılık aylıkları kesilmiş olan sigortalılardan ölen,

d) En az üç tam yıl sigorta primi ödemiş olanlardan 39 ncu maddeye göre toptan ödeme talebinde bulunmazla beraber, toptan ödeme yapılmadan ölen,

Sigortalının hak sahibi kimselerine aylık bağlanır.

Ancak, sigortalı iken geçirdiği iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölenler için prim ödeme süresi aranmaz.

MADDE 19. — 1479 sayılı Kanunun 42 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ölüm Aylığının Hesaplanması :

Madde 42. — Sigortalının ölümü halinde, hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın saptanmasında,

a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazanmış bulunduğu malullük veya yaşlılık aylığı,

b) Malullük aylığı bağlandıktan sonra kontrol muayenesi nedeniyle aylığı kesilen sigortalı için, sağlığında bağlanmış bulunan malullük aylığı,

c) Yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışmaya başlaması nedeniyle aylığı kesilen sigortalı için 38 nci maddedeki esaslara göre saptanacak aylık,

d) Sigortalının üç tam yıl prim ödemekle beraber 15 tam yıl sigorta primi ödmeden ölümü halinde, 35 nci maddenin (c) fıkrasına göre 15 tam yıl sigorta primi ödemiş olanlar gibi 36 ncı madde gereğince hesaplanacak aylık,

e) Aylık bağlanmamış veya aylık bağlanması için istekte bulunmamış olan sigortalının kadın ise 50, erkek ise 55'ten yukarı yaşlarda ve 15 tam yıl prim ödedikten sonra ölümü halinde 36 ncı madde hükmüne göre hesaplanacak aylık,

Esas tutulur.

Sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malul sayılarak aylık bağlanmış veya aylık bağlanmasına hak kazanmış ise (a) ve (b) fıkralarına göre saptanacak aylıklarda bu nedenle yapılan artış oranı dikkate alınmaz.

Ölüm aylığı, her halde ölüm aylığına esas gelir basamağının % 90'ını aşamaz.

MADDE 20. — 1479 sayılı Kanunun 45 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Eş ve Çocuklara, Ana ve Babaya Tahsis Yapılması :

Madde 45. — Ölen sigortalının tahsis yapılmasına hak kazanan kimselerine aşağıdaki hükümlerde belirtilen oran ve koşullarla aylık bağlanır veya toptan ödeme yapılır.

Ölen sigortalının 42 nci madde gereğince saptanacak aylığının veya 44 nci madde gereğince saptanacak toptan ödeme tutarının,

- a) Dul eş için % 50'si, aylık alan çocuğu bulunmayanların dul eşine % 75'i,
- b) Sigortalı kadının ölümü tarihinde çalışamayacak durumda malul veya 55 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 50'si, aylık alan çocuğu bulunmayan aynı durumdaki kocaya % 75'i,
- c) 18 yaşını (veya ortaöğretim yapması halinde 20 yaşını, yükseköğretim yapması halinde 25 yaşına) doldurmamış veya yaşları ne olursa olsun çalışamayacak durumda malul bulunan çocukları ile geçimini sağlayacak başka bir geliri olmamak koşulu ile yaşları ne olursa olsun evlenmemiş kız çocukların her birine % 25'i,

d) Sigortalının ölümü tarihinde veya sonradan eşine veya çocuklarına yapılması gereken tahsisin toplamı sigortalıya ait tahsisten aşağı olursa artan kısım eşit paylar halinde, geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen ana ve babasına, her birinin hissesi sigortalıya ait aylığının en çok % 25'i olacak şekilde, aylık veya toptan ödeme şeklinde verilir.

Hak sahibi kimselere bağlanacak aylıklar, hak sahibi bir kişi ise, birinci basamağa göre bağlanacak aylığın % 80'inden, hak sahibi iki kişi ise % 90'ından az olamaz.

Sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocukları ile, sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak aylıktan yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanırlar.

Hak sahibi eş ve çocuklara yapılacak tahsisin toplamı, sigortalıya ait aylık tutarını geçemez. Bu sınırın aşılması için, gerekirse, hak sahibi kimselerin tahsis miktarlarından orantılı olarak indirimler yapılır.

MADDE 21. — 1479 sayılı Kanunun 49 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Prim Oranları ve Hesaplanması :

Madde 49. — Bu kanuna göre ödenecek sigorta primi, sigortalının beyan ettiği 50 nci maddede belirtilen gelir basamağının % 15'idir.

Sigortaya girişte bildirilen gelirin bir defaya mahsus olmak üzere % 25'i oranında giriş keseneği, basamak yükselmelerinde ise, iki gelir basamağı arasındaki artış farkı kadar yükselme primi alınır. Sigorta primi, sigortalılığın başladığı tarihi takip eden ay başından, sigortalılığın bittiği ayın sonuna kadar hesaplanmak suretiyle tam ay olarak alınır.

Bu kesenek ve primlerin tümü vergi uygulamasında gider olarak gösterilebilir.

MADDE 22. — 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigorta Primine ve Aylıklara Esas Olan Gelir Basamakları :

Madde 50. — Bu kanuna göre sigortalıların ödeyecekleri primler ile bağlanacak aylıkların hesabında esas tutulacak aylık gelir basamakları :

Birinci basamak	1 200
İkinci basamak	1 600
Üçüncü basamak	2 200
Dördüncü basamak	2 800
Beşinci basamak	3 400
Altıncı basamak	4 000
Yedinci basamak	4 800
Sekizinci basamak	5 600
Dokuzuncu basamak	6 400
Onuncu basamak	7 400
Onbirinci basamak	8 400
Onikinci basamak	9 660

Yukarıdaki basamaklar geçim endekslerinde, asgari ücretlerde, genel ücret düzeylerinde ve ülkenin ekonomik durumunda meydana gelen değişikliklerle Kurumun mali durumu gözönünde bulundurularak, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre saptanan prime esas tavan ücreti aşmamak üzere basamak sayısı sabit kalmak ve anılan kanuna paralel olarak Bakanlar Kurulu kararı ile yeniden düzenlenebilir.

MADDE 23. — 1479 sayılı Kanunun 51 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Gelir Basamaklarının Seçilmesi :

Madde 51. — Sigortalı bu Kanuna göre sigortalılığın başladığı tarihte 50 nci maddede belirtilen aylık gelir basamaklarından dilediğini seçer ve en geç üç ay içinde Kuruma vereceği giriş bildirgesi üzerinde veya dilekçesinde yazılı olarak bildirilir.

Üç ay içinde basamak seçilmemesi halinde birinci basamak seçilmiş sayılır.

Ancak diğer sosyal güvenlik kanunlarına tabi bir işte çalıştıktan sonra Bağ - Kur kapsamına girenler geldikleri sosyal güvenlik kurumundaki prime esas ücretin veya keseneğe esas derecelerin en yakın olduğu basamağı seçmiş sayılırlar.

Gerek Bağ - Kur ve gerekse diğer sosyal güvenlik kuruluşları kapsamından çıkarak yeniden Bağ - Kur Kanunu kapsamına girenlerin evvelce Bağ - Kur'a fiilen prim ödemiş oldukları son basamak üzerinden sigortalılıkları devam eder.

Basamağın yanlış seçilmesi, aynı bildirmede değişik basamak seçilmiş olması, basamak seçiminin yazılı olarak bildirilmemiş olmasına karşın prim ve kesenek yatırılmış olması ve diğer hallerde hangi basamağın seçilmiş sayılacağı ve bu madde hükmü ile ilgili diğer işlemler bir yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 24. — 1479 sayılı Kanunun 52 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Gelir Basamaklarının Yükseltilmesi :

Madde 52. — Sigortalı bulunduğu basamakta iki tam yılını doldurmadıkça ve sırası dışında basamak yükseltmez. Basamak yükseltmek için, iki dönem öncesine kadar olan prim ve her türlü borçların ödenmiş olması koşuldur.

Basamak yükseltme isteği Kuruma yazı ile bildirilir.

Bu yazılı talebi takip eden dönem başından itibaren, sigortalı yükselttiği basamak üzerinden basamak yükseltme farkı ile primlerini öder.

Bu kanun kapsamına ilk kez girecekler giriş bildirgesi ile veya sonradan usulüne uygun olarak verecekleri dilekçe ile basamaklarının kendiliğinden yükseltilmesini Kurumdan isteyebilirler.

MADDE 25. — 1479 sayılı Kanunun 53 ncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigortalı, 49 ncu maddede belirtilen prim borcunu (Ocak, Şubat, Mart), (Nisan, Mayıs, Haziran), (Temmuz, Ağustos, Eylül), (Ekim, Kasım, Aralık) sürelerine ait olmak üzere, ilgili dönem ayının sonuna kadar kuruma ödemek zorundadır.

Primler, süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmına sürenin bittiği tarihten başlayarak ilk ay için % 10 ve bundan sonra geçecek her ay için % 2 gecikme zammı uygulanır.

MADDE 26. — 1479 sayılı Kanunun 56 ncü maddesinin son iki fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bir fıkra eklenmiştir.

Yukarıda belirtilen raporlar üzerinde Kurumca verilen karar ilgililer tarafından itiraz edilirse, Sosyal Sigortalar Kurumu Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır.

Sosyal Sigortalar Kurumunca yerine getirilen bu hizmetin karşılığı anılan Kurumun ücret tarifesi üzerinden ödenir.

Bu maddede belirtilen işlemler bir yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 27. — 1479 sayılı Kanunun 70 ncü maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu kanuna dayanılarak Kurumca açılacak, tazminat ve rücu davaları ile prim alacakları davaları 10 yıllık zamanaşımına tabidir.

MADDE 28. — 1479 sayılı Kanunun 73 ncü maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigortalılar, bu kanun hükümlerinin uygulanması hakkında Kurumca yapılacak saptamaya karşı bildirim tarihinden sonraki bir yıl içinde yetkili mahkemeye başvulabilirler.

MADDE 29. — 1479 sayılı Kanunun 74 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Karşılıklar :

Madde 74. — Her hesap yılı sonunda, o yıl içinde elde olunan primlerden ve Kurumun diğer gelirlerinden aşağıda yazılı karşılıklar ayrılır.

- a) Matematik karşılık,
- b) Ödenmiş primler karşılığı,
- c) Diğer karşılıklar,
- d) Olağanüstü karşılık,

Matematik karşılık; bu kanun gereğince bağlanan aylıkların ödenmesini sağlamak üzere hesaplanacak peşin değerlerin toplamıdır.

Ödenmiş primler karşılığı; sigortalılar veya hak sahibi kimseleri için bu kanun gereğince ileride malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından Kurumca yapılacak ödemelerin bilanço tarihindeki değeri ile bu sigortalılar için sonraki yıllarda ödenecek malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin peşin değerleri arasındaki farktır.

Olağanüstü karşılık; herhangi bir hesap yılına ilişkin gelirlerin o yıl yapılacak masraflarla yıl sonunda ayrılması gerekli karşılıklara yetmemesi halinde kullanılmak üzere ayrılan karşılıktır.

Her hesap yılı sonunda o yılın gelirlerinden, matematik ve ödenmiş primler karşılıkları ile yönetim giderleri, sigorta masrafları ve ayrılan diğer karşılıklar çıkarıldıktan sonra kalan olağanüstü karşılık olarak ayrılır.

MADDE 30. — 1479 sayılı Kanunun 76 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Lira Kesirleri :

Madde 76. — Bu kanuna göre sigortalardan tahsil edilecek her türlü kesenek ve primler ile, sigortalara ve hak sahiplerine yapılacak bütün ödemelerin hesabında lira kesirleri liraya çıkartılır.

MADDE 31. — 1479 sayılı Kanunun 79 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İsteğe Bağlı Sigorta :

Madde 79. — 24 ncü madde kapsamına girmeyenlerden aynı maddenin (a), (b), (c) fıkralarında sayılanlar dışındakiler, ev kadınları ve Türkiye'de ikamet eden Türk asıllı yabancı uyruklular dahil, Kuruma yazılı olarak başvurmak suretiyle isteğe bağlı sigortalı olabilirler.

İsteğe bağlı sigortalı olmak isteyenler 50 nci maddedeki aylık gelir basamaklarından dilediklerini seçebilirler.

Basamak yükseltme koşulları bakımından bu kanundaki esaslara tabidirler.

Sigortalı iken sonradan isteğe bağlı sigortalı olanların sigortalılıkları, evvelce prim ödemiş oldukları son basamak üzerinden devam eder.

İsteğe bağlı sigortanın hangi esaslar dairesinde yapılacağı bir yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 32. — 1479 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İleri Yaştakilere Aylık Bağlanması :

Geçici Madde 2. — 1479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Nisan 1972 tarihinde 40 yaşını geçmiş bulunan kadın sigortalılarla, 45 yaşını geçmiş erkek sigortalardan kadın iseler 55, erkek iseler 60 yaşını doldurmuş olmakla beraber 35 nci maddede yazılı koşulları yerine getiremediklerinden yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamayan ve,

a) 1 Nisan 1972 tarihinden önce, devamlı veya aralıklı olarak en az 10 yıl süre ile, herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalıştıklarını belgeleyen,

b) En az 5 tam yıl Bağ - Kur'a sigortalı olarak prim ödeyen,

Sigortalılara 36 ncı maddenin 1 nci fıkrasındaki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

Eski çalışma süreleri, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç iki yıl içinde meslek kuruluşları veya vergi dairelerince verilecek belgelerle tevsik edilir.

Bu belgelerin geçerli olması için sigortalının 1 Nisan 1972 tarihinde bir meslek kuruluşuna kayıtlı olması koşulu aranmaz.

Ancak, bu maddeden yararlanmak isteyenler 8 nci basamaktan yukarısını seçemezler.

10 yıldan daha az hizmetin belgelenmesi halinde, belgelenmeyen süreler Bağ - Kur'a girişte seçilen gelir basamağının bu yasanın ek 2 nci maddesine göre intibakı yapılan gelir basamağı üzerinden ve bu yasa ile getirilen prim oranlarına göre hesaplanacak borçlarını defaten veya üç yıl içinde eşit taksitler halinde ödeyerek borçlanabilirler.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı mahkeme kararı ile saptandığı takdirde, gerek sigortalılar gerekse belgeyi düzenleyenler hakkında genel hükümlere göre ceza kovuşturması yapılır. Ayrıca, kurumun bu yüzden uğrayacağı zararlar % 50 fazlası ve yasal faizi ile birlikte bunlardan tahsil edilir.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kuruma verilmiş bulunan bütün 10 yıllık geçmiş hizmet belgeleri bu kanunla getirilen hükümlere uygun olmak koşuluyla geçerli sayılır.

MADDE 33. — 1479 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler ilave edilmiştir.

Deyim Değişiklikleri :

EK MADDE 1. — 1479 sayılı Kanunda geçen «Çalışma Bakanlığı» deyimini «Sosyal Güvenlik Bakanlığı» olarak değiştirilmiştir.

Eski Basamak ve Aylıkların Yeni Basamak ve Aylıklara İntibakı :

EK MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki basamaklar ile gerek bu kanunla gerekse 50 nci maddenin son fıkrasına göre yeniden yapılacak basamak düzenlemelerinde, sigortalılar buldukları gelir basamağına intibak ettirilirler.

Bağlanmış olan aylıkların intibakında da yukarıdaki fıkra hükmüne göre tespit edilecek basamaklar esas alınmak suretiyle bu kanunun aylıkların hesabına ilişkin hükümlerine göre işlem yapılır.

Yeni basamak ve aylıklar, basamak ve aylıkların düzenlenmesine dair Bakanlar Kurulu kararının alındığı tarihi takip eden dönem başından itibaren uygulanır.

Ancak, eski basamakta geçen süreler yeni intibak ettirilen basamakta geçmiş süreler olarak değerlendirilmez.

EK MADDE 3. — Yurt dışında bulunan vatandaşların herhangi bir işte çalışmayan yanındaki eşleri de bu Kanunun ev kadınları için getirilen hükümlerinden primlerini döviz olarak ödemek koşuluyla yararlanabilirler.

EK MADDE 4. — 1479 sayılı Kanun ve bu kanunla verilen görevlerin uygulanması nedeniyle, fazla çalışma gerektiren her türlü kurum işleri için çalışma saatleri dışında görevlendirilecek personele (1, 2 ve 3 nci derece yönetici kadrolarında bulunan dahil) fazla çalışma yaptırılır. Yapılacak fazla çalışma ücreti ve fazla mesainin yaptırılması ile ilgili diğer hususlar Kurum Yönetim Kurulu kararı Sosyal Güvenlik Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Asgari Aylık Tutarı :

EK MADDE 5. — Bu yasaya göre sigortalılara bağlanacak malullük ve yaşlılık aylıklarının aylık tutarı ile hak sahiplerine bağlanacak aylığa esas aylık tutarı, cari günlük en az ücretin aylık tutarının 1/3'ünden az olamaz.

MADDE 34. — 1479 sayılı Kanuna aşağıdaki ek geçici maddeler eklenmiştir.

Yeniden Basamak, Seçme, Düzeltme ve Yükseltmeleri :

EK GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, altı ay içinde yapılacak bütün basamak seçme, düzeltme ve yükseltme talepleri varsa ödenmesi gereken kesenek, prim, fark ve cezalar bir yıl içinde ödenmek kaydı ile geçerli sayılır. Ancak geçici 2 nci maddeden yararlanacak olanlar bu kanunla kabul edilen basamaklardan 1479 sayılı Kanunla kabul edilmiş bulunan 8 nci basamaktan yukarısını seçemezler. Şu kadar ki, sigorta yardımına hak kazandıran olaydan sonra yapılan basamak seçme, düzeltme ve yükseltme talepleri geçerli olmaz.

Yeni Basamak ve Aylık Tutarlarının Geçerlik Tarihi :

EK GEÇİCİ MADDE 2. — 1479 sayılı Kanununun 50 nci maddesindeki eski basamakların bu kanunla düzenlenen yeni basamaklara intibakı bu kanunun yürürlük tarihini takibeden dönem başından itibaren geçerli sayılır.

Bağlanmış bulunan aylıklar da yukarıdaki esaslara göre hesaplanarak ödenir.

EK GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan Yönetim Kurulu Başkanı (Üye sıfatıyla) diğer üyeler de iki yıllık süreleri doluncaya kadar görevlerine devam edebilirler.

İsteğe Bağlı Sigortalıların Borçlanması :

EK GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanuna göre isteğe bağlı sigortalı olanlardan, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kadın iseler 40, erkek iseler 45 yaşını geçenler, sigortalı oldukları tarihten geriye doğru 10 yıllık süreyi sigortalılığın tescilinden itibaren bir yıl içinde talepte bulunmak kaydıyla borçlanabilirler.

Borçlanma primleri seçtikleri basamak üzerinden hesaplanır, defaten veya 3 yıl içinde yıllık eşit taksitler halinde ödenir.

Borçlanılan sürenin, 228 ve 1214 sayılı kanunlara göre hizmet birleştirilmesinde dikkate alınabilmesi için borcun tamamının varsa cezalarıyla birlikte sigortalı veya hak sahiplerince ödenmesi şarttır.

18 Yaşını Doldurmamış Bulunan Sigortalılar Hakkında Yapılacak İşlem :

EK GEÇİCİ MADDE 5. — 18 yaşını doldurmadıkları halde 1479 sayılı Kanununun 24 nci maddesi gereğince sigortalı sayılanlardan, bu kanunun yürürlük tarihindeki dönem sonuna kadar 18 yaşını doldurmayanların, kazandıkları haklar saklı kalmak kaydıyla, sigortalılıklarına son verilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar 18 yaşını doldurmayanlardan, 1479 sayılı Kanun kapsamına girdikleri halde kayıt ve tescil için başvurmayanların her türlü borç ve yükümlülükleri kaldırılmıştır.

Başka Kurum ve Sandıklarca Kendilerine ve Hak Sahiplerine Aylık Bağlananlar :

EK GEÇİCİ MADDE 6. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar TC Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen emekli sandıkları ile kanunla kurulu diğer emekli sandıklarınca kendilerine malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmış bulunanlar, 1 Ekim 1972 tarihinden itibaren 1479 sayılı Kanun kapsamı dışında sayılırlar.

Aylık Almakta Olanlara Uygulanacak Yeni Oranlar :

EK GEÇİCİ MADDE 7. — Bu yasanın 20 nci maddesiyle saptanan oranlar, bu yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce aylık bağlanmış olan hak sahipleri hakkında da yasanın yayınlandığı tarihi takip eden dönem başından itibaren uygulanır.

EK GEÇİCİ MADDE 8. — 506 sayılı Kanuna göre sigortalı olup da primlerini toptan ödeme şeklinde gari alanlar aynı zamanda Bağ - Kur'a girecek nitelikte işler bu sürelerini buldukları basamak üzerinden Bağ - Kur'a borçlanarak hizmet ihyası yapar. Bu durumdaki sigortalıların eski aylık bağlama talebi geçerlidir.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler :

MADDE 35. — 1479 sayılı Kanununun geçici 4 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük :

MADDE 36. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 37. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
6	153	168	42	42	471
9	51	609	43	54	365
	52	676:708	57		447
			58		464:498

I - Gerekçeli 289 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 52 nci Birleşimine, 912 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosununun 58 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Millet Meclisi Sağlık ve Sosyal İşler ve Plan, Cumhuriyet Senatosu Sosyal İşler ve Bütçe ve Plan komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/147